

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному
адмініструванні у Братиславі (Словаччина)**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В
УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ ХІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**26 жовтня 2023 року
Мукачево**

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 26 жовтня 2023 р., м. Мукачево. – 393 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 9 від 23 листопада 2023 р.)

Мельник К.П. ТЕОРІЇ РОЗВИТКУ АУДИТУ: ПОГЛЯД ПРАКТИКА	79
Нікіфорова Є.В., Уманська В.Г. РОЛЬ МЕТОДІВ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ПРИ ПРОВЕДЕННІ АУДИТУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	81
Оляднічук Н.В. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ: ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ	83
Охріменко М.В., Уманська В.Г. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТОВІРНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПРОЯВИ	85
Пасєка Р.С. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІАГНОСТИКИ ДОХОДІВ	87
Писаренко Т.М., Львович Я.С. ПРОГНОЗУВАННЯ РУХУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА, ЯК ЕЛЕМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ	89
Радзіховська Ю.М., Бурлай М.П. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	91
Радзіховська Ю.М., Величко І.В. ОБЛІК ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА НАПРЯМИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ	93
Радзіховська Ю.М., Волинець В.О. ІНСТРУМЕНТИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ПРИ АУДИТІ ФІНАНСОВОГО СТАНУ	95
Радзіховська Ю.М., Саранюк С.С. ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗРОСТАННЯ ЙОГО ЕФЕКТИВНОСТІ	97
Ребрина Н.Г. СТРАТЕГІЧНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ПЛАНУВАННЯ ДОВГОСТРОКОВОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	99
Садовська І.Б. РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В АСПЕКТІ КРАЩИХ СВІТОВИХ ПРАКТИК	101
Сафарова А.Т. РІВНІ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	104
Стрижак В.О., Максименко Д.В. ОБЛІК ЗА ЦЕНТРАМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	106
Тлущкевич Н.В., Олейнікова О.О. НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	108
Фатенок-Ткачук А.О. ОБЛІКОВІ ПРОЦЕДУРИ ВІДОБРАЖЕННЯ ВНЕСКІВ НЕРЕЗИДЕНТІВ ДО СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ	110

2. Должанський А. М., Юрочко О. С. Нормативно-правове забезпечення обліку виробничих запасів на поліграфічних підприємствах в умовах розвитку ринкових відносин. Науковий вісник НЛТУ України. 2013. Вип. 23.18. С. 179 – 186. URL: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2013/23_18/179Dol.pdf

3. Дерій В. А. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю витрат та доходів підприємств. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнар. зб. наук. праць. Серія: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. Вип. 2 (17). Житомир: ЖДТУ, 2010. С. 77 – 83. URL: <https://urlc.net/wAje>

4. Сидоренко О., Клименко Т., Гливенко В. Нормативно-правове забезпечення обліку резерву сумнівних боргів. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2022. № 2(30). С.125-138. URL: <http://preu.stu.cn.ua/article/view/271186/266721>

5. Головка В. І., Безкоровайна О. О. Аналіз нормативно-правового регулювання обліку грошових коштів та потоків. Молодий вчений. 2018. № 2 (54). С. 691 – 694. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/2/160.pdf>

6. Яковець Т. А. Основи регулювання підприємницької діяльності та її обліку в Україні. Облік та нормативно-правове забезпечення підприємницької діяльності: навчальний посібник / Н. Я. Зарудна, О. М. Кундеус, Т. А. Яковець. Тернопіль : ТАЙП, 2016. С. 7 – 30. URL: <https://urlc.net/v4-y>

Стрижак В.О.,

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
Мукачівського державного університету

Максименко Д.В.,

канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу
Мукачівського державного університету

ОБЛІК ЗА ЦЕНТРАМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Складність і велика кількість господарських операцій, які здійснюються на сучасному підприємстві, не дають можливості менеджерам вищого рівня безпосередньо контролювати ці операції. таких умовах виникає необхідність розділити організацію на окремі сегменти або підрозділи й дозволити менеджерам, які відповідають за ці структури, діяти самостійно, надаючи їм більший ступінь незалежності через делегування певних повноважень.

В період ринкової трансформації вітчизняної економіки зростає необхідність розробки ефективного економічного механізму стимулювання економії витрат. Розширення масштабів бізнесу, ускладнення його організаційної структури спричиняє необхідність передачі частини повноважень щодо прийняття певних рішень, у тому числі і щодо управління витратами, на різні рівні управління.

На сучасному етапі розвитку вітчизняної економічної науки з'являються нові дослідження та розробки щодо управління на основі відповідальності та їх практичного застосування. Однак, незважаючи на актуальність проблеми, відсутні єдині організаційні підходи, категоріальні поняття, що характеризують управління за центрами відповідальності; немає єдності думок щодо змісту понять «центр відповідальності» та «центр витрат», їх класифікації тощо.

Ускладнення бізнесу та необхідність прийняття управлінських рішень в динамічній і важкопрогнозованому середовищі зумовили процес трансформації традиційного бухгалтерського обліку в систему обробки і аналізу фінансової інформації. Проблему розподілу витрат і доходів між окремими підрозділами (центрами відповідальності) вирішують шляхом встановлення взаємозв'язку витрат і доходів з роботою конкретних відповідальних осіб [1].

Підприємство складається з підрозділів, які взаємодіють, і керівники яких відповідають за їх роботу. Зростання масштабів бізнесу обумовлює необхідність розподілу повноважень за різними рівнями управління. Підрозділ, очолюваний керівником, який несе відповідальність за результати його діяльності називають центром відповідальності.

Центр відповідальності - сегмент діяльності, в межах якого встановлено персональну відповідальність менеджера за показники діяльності, які він контролює.

У системі управління вищий керівник має контролювати і оцінювати діяльність менеджера нижчого рівня, а вони здійснювати самоконтроль та інформувати вище керівництво про результати діяльності. Для здійснення такого контролю існує система обліку відповідальності.

Керівники практично всіх центрів відповідальності, зокрема таких як центри витрат, центри прибутку і центри інвестицій несуть відповідальність за витрати цих центрів. Тому, одним з найважливіших завдань керівників центрів відповідальності, незалежно від їхнього рівня чи функціонального призначення, є управління витратами цих центрів. Насамперед, необхідно здійснювати облік витрат і фінансових результатів центрів відповідальності. При цьому побудова обліку витрат має ґрунтуватися на поділі їх на змінні і постійні, прямі і непрямі, контрольовані і неконтрольовані. Наприкінці звітної періоду у кожному центрі відповідальності необхідно скласти звіт про результати діяльності, у якому доцільно виділити змінні і постійні витрати, контрольовані керівником центру, а також розподілені на підрозділ постійні витрати, які менеджер підрозділу не контролює [1].

Оцінювання діяльності центру витрат доцільно здійснювати на основі дотримання бюджету витрат за умови виконання запланованої виробничої програми, тобто забезпечення доцільності та ефективності витрат. Необхідно окремо аналізувати показники виконання контрольованих і неконтрольованих керівником підрозділу витрат. Оцінювати діяльність центру прибутку слід здійснювати за досягненням бюджетного показника прибутку. При цьому необхідно аналізувати фінансовий результат, що контролюється керівником підрозділу, тобто залежить від ефективності управління контрольованими

доходами і контрольованими витратами, а також фінансовий результат без урахування загальних операційних витрат підприємства та суму чистого прибутку центру відповідальності. Для оцінювання діяльності центру інвестицій можна використовувати показники прибутковості інвестицій (ROI) і суми доданої економічної вартості (EVA), значення яких також в значній мірі визначається рівнем управління витратами. При визначенні критеріїв оцінки діяльності центрів відповідальності потрібно обов'язково залучати керівників центрів та передбачати систему їхнього заохочення. За умов децентралізованої організації виробництва різні центри відповідальності часто обмінюються між собою товарами й послугами.

Налагодження системи обліку за центрами відповідальності та трансфертного ціноутворення сприяє вдосконаленню контролю за рівнем витрат кожного центру відповідальності, виявленню внутрішніх резервів зниження витрат і покращення фінансових результатів діяльності підприємства та його фінансово-економічної стійкості на ринку.

Список використаної літератури:

1. Голов С. Ф. Генезис управлінського обліку. Бухгалтерський облік і аудит, 2017. №7-8. С.2-24. URL : https://mrkt.mim.kyiv.ua/ftp/t_articles/G_BOA_7-8_2017.pdf

Тлущкевич Н.В.,

канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і аудиту,
Луцького національного технічного університету

Олейнікова О.О.,

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
Луцького національного технічного університету

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Як і будь яка категорія, готова продукція має свою класифікацію. Готову продукцію, як об'єкт обліку, аналізу, контролю та управління класифікують за різними ознаками та групують за відповідними її видами.

В основному науковці поділяють готову продукцію за формою, ступенем готовності, технологічною і конструкторською складністю [1-6]. Однак є деякі відмінності у трактуванні ознаки або ж виду продукції, що прямо не змінює її суть:

– за формою: Бутинець Ф.Ф. та інші, Рибалко О.М., Макарова Г.С. «...готова продукція, що має уречевлену форму, готова продукція, що має форму результату роботи або послуги» [1-3]; Осадча Г.Г., Темчишна Ю.Л. «...уречевлена продукція, результати виконаних робіт і наданих послуг» [4]; Баланюк І.Ф., Григорів О.О., Іванюк Т.Л. «...яка має матеріально-речову форму, тобто представляє собою виріб, яка має форму результату роботи або форму послуги» [5]; Дерій В.А., Гуменна-Дерій М.В., Шара Є.Ю., Слесар Т.М. «...матеріальна, уречевлена продукція, виконані роботи, надані послуги» [6];

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>